

ปทุมมา (*Curcuma parviflora* x *Curcuma* 'CR-PP-01-4')
พันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 25

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่รายซีเอฟ 25 ได้มาจากการผสมพืชสกุลขมิ้น (*Curcuma*) สองชนิดระหว่าง เทพรำลึก (*Curcuma parviflora*) พันธุ์แม่ กับปทุมรัตน์ลูกผสมเชียงใหม่ราย 'CR-PP-01-4' พันธุ์พ่อ โดยศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงใหม่ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ได้ผสมพันธุ์พืชดังกล่าวในปี พ.ศ. 2538-2541 และในปี พ.ศ. 2545-2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงามจึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า เชียงรายซีเอฟ 25

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ปทุมมา (ลูกผสม) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma parviflora* x *Curcuma* 'CR-PP-01-4' วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก

ราก/หัว ระบบรากฝอย (fibrous roots system) รากสะสมอาหาร (storage root) มีลักษณะบวมพองออกเป็นตุ่มที่ปลายราก ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร เหง้า (rhizome) หรือหัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีครีม เป็นลำต้นใต้ดินที่เจริญในแนวระนาบขนานไปกับพื้นดินสั้น ๆ มีข้อและปล้องชัดเจน แตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เส้นผ่านศูนย์กลางเหง้า 1.5 – 2.0 เซนติเมตร

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ 45 – 51 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 42 – 60 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว มีประมาณ 3 ใบ กว้าง 6.5 – 8.0 เซนติเมตร ยาว 29 – 37 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว กาบใบสีเขียว โคนกาบใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลดแน่น (compact spike) ก้านช่อดอกแทงออกจากกลางลำต้นเทียม ความยาวช่อดอก 45 – 52 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 7.0 - 7.8 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 5.2 – 6.4 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) ส่วนล่าง รูปขอบขนาน ปลายแหลม สีเขียวชมพูเข้มไล่ระดับสี ปลายสีเขียวอ่อนเป็นริ้ว มีจำนวน 8 - 10 ใบ ใบประดับส่วนบนรูปขอบขนาน ปลายแหลม สีชมพูอ่อน ปลายเขียวอ่อน มีจำนวน 10 - 12 ใบ ดอกจริงขนาดเล็กอยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กว้าง 0.5 – 0.6 เซนติเมตร ยาว 1.6 – 1.9 เซนติเมตร สีขาว กลีบปากสีม่วงอ่อน สันปากสีส้มแดง ปลายสันปากสีเหลือง เส้นผ่านศูนย์กลางก้านช่อดอก 0.3 - 0.4 เซนติเมตร

ผล/เมล็ด ไม่มี (ดอกเป็นหมัน ไม่ติดผล)

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกถึงให้ดอก 2 - 2 เดือนครึ่ง
2. เริ่มแทงช่อดอกเมื่อมีใบ 2 - 3 ใบ
3. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอกและไม้ประดับแปลง
4. การแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 1 - 2 หน่อ/กอ
5. อายุปักแจกันนานประมาณ 16 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์ หลังออกดอก

ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่ 25